

Nr 91.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag; given Stockholms slott den 23 februari 1945.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
Lag
angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28)
med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning
från aktiebolag.

Härigenom förordnas, att vad i lagen den 5 februari 1943 med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag stadgas i fråga om utdelning till aktieägarna av aktiebolags vinst enligt fastställd balansräkning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1942 eller senare, dock före den 31 december 1944¹, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om vinstutdelning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1945 eller senare, dock före den 31 december 1946.

¹ Beträffande räkenskapsår, som utgått den 31 december 1944 eller senare, dock före den 31 december 1945, se 1944: 190.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari
1945.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och handelsdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om *fortsatt giltighet av lagstiftningen om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag* samt anför därvid följande.

Såsom ett led i strävandena att minska riskerna för en skadlig prisstegring genomfördes vid 1943 års riksdag en begränsning av aktiebolagens vinstutdelningar. Föreskrifterna härom återfinnas i lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag. Nämnda lag avser endast vinstutdelning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1942 eller senare, dock före den 31 december 1944. Jämlikt lag den 12 maj 1944 (nr 190) angående fortsatt tillämpning av omförmälda lag skola emellertid bestämmelserna i lagen äga motsvarande tillämpning i fråga om vinstutdelning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1944 eller senare, dock före den 31 december 1945.

I 1 § första stycket i 1943 års lag föreskrives såsom huvudregel, att utdelning till aktieägarna av aktiebolags vinst enligt fastställd balansräkning för räkenskapsår, som avses i lagen, icke må överstiga sex procent av bolagets behållna förmögenhet enligt balansräkningen. Med behållen förmögenhet avses härvid bolagets tillgångar efter avdrag för skulder och värdeminskningposter. I vissa fall, varom stadgas i 1 § 2—4 styckena samt 2 §, må utdelningen emellertid utgå med högre belopp än som följer av huvudregeln. Enligt 3 § första stycket skola bestämmelserna i 1 § icke äga tillämpning, där vinstutdelning från aktiebolag understiger 10 000 kronor, och ej heller i fråga om vinstutdelning från bolag (dotterbolag, dotterdotterbolag), vars aktier till mer än 95 procent ägas av annat aktiebolag (moderbolag) eller ock av ett eller flera sådana dotterbolag eller av moderbolaget och ett eller flera sådana dotterbolag tillsammans. I 3 § andra stycket stadgas, att Konungen äger medgiva aktiebolag med avseende å dess särskilda förhållanden undantag från bestämmelserna i 1 § samt därvid föreskriva de villkor för undantaget som

prövas nödiga. I 4 § ha upptagits bestämmelser om återbäring av belopp, som utdelats i strid med vad i lagen stadgas, samt om ansvarighet för den brist, som kan uppkomma vid återbäringen. Slutligen stadgas i 5 § straff för styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen eller av vårdslöshet låter verkställa vinstutdelning i strid med lagens föreskrifter.

Det i 3 § andra stycket upptagna stadgandet om rätt för Konungen att medgiva aktiebolag undantag från bestämmelserna i 1 § har under år 1944 föranlett endast två framställningar till Kungl. Maj:t om beviljande av dylikt undantag. Av dessa framställningar har den ena bifallits, medan den andra avslagits.

Såsom förut framhållits är ifrågavarande lagstiftning tillämplig endast å vinstutdelning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1942 eller senare, dock före den 31 december 1945. Beträffande vinstutdelning för räkenskapsår, som sammanfaller med innevarande kalenderår eller utgår därefter, gäller följaktligen icke någon begränsning. De skäl, som föranlett ifrågavarande lagstiftning, äro emellertid alltjämt för handen, och en utsträckning av giltighetstiden torde därför vara motiverad. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag den 19 januari 1945 tillstyrkt fortsatt giltighet av prisregleringslagen samt att jag tidigare denna dag föreslagit förlängd giltighet av lagen angående begränsning av dyrtidstillägg å lön och pension, båda lagarna för tiden till och med den 30 juni 1946. Jag förordar sålunda, att 1943 års lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag erhåller tillämpning jämväl i fråga om vinstutdelning för räkenskapsår, som utgått den 31 december 1945 eller senare, dock före den 31 december 1946.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag*. Förslaget torde få såsom bilaga¹ fogas vid detta protokoll.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sören Lane.

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 februari 1945.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 19 februari 1945 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 9 februari 1945, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upp- rättat förslag till *lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsrådet H. V. Nitelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Fertil Crona.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 fe-
bruari 1945.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och handelsdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, lagrådets den 22 februari 1945 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 9 februari 1945 remitterade förslaget till *lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 5 februari 1943 (nr 28) med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag.*

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Ivar Löfqvist.